

Βιβλία
 από τον εκδοτικό οίκο
ΒΙΒΛΙΑ
 1995

**Από τον προέφοδο
στη σύγχρονη
δημοκρατία**
 Αλέξανδρος Καραντζής
 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 264

7

1

Λογοτεχνία

Στο νέο του μυθιστόρημα ο **Τζούλιαν Μπαρνς** αφηγείται αυτό που μπορεί να υπάρξει ανάμεσα σε δύο ανθρώπους, σε **μια ενδιάμεση** και **αξεδιάλυτη επικράτεια** των **διαπροσωπικών σχέσεων**

Μια κάποια μορφή της αγάπης

ΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡΗ ΜΠΕΚΟΥ

Ποτέ δεν ξέρουμε τι είδους επίδραση μπορεί να έχει ένα άλλο άτομο πάνω μας. Και ποτέ δεν ξέρουμε πόσο αυτή θα διαρκέσει. Μερικές μέρες; Χρόνια; Όλα είναι ανοιχτά και απρόβλεπτα μεταξύ των ανθρώπων. Αραγε καθίσταται κανείς, λόγω ακριβώς της μοναδικότητάς του, σημαντικός για εμάς ή μήπως εμείς, ο καθένας δηλαδή, σμιλεύουμε ενδόμυχα την ανάγκη μιας τέτοιας σημασίας την οποία, υπό δεδομένες συνθήκες, έρχεται να ενσαρκώσει κάποιος άλλος;

Αραγε φανταζόταν ο Νιλ πώς επρόκειτο να τον επηρεάσει η Ελίζαμπεθ Φιντς προτού παρακολουθήσει για πρώτη φορά το μάθημά της «Κουλτούρα και Πολιτισμός»; Μάλλον όχι. Αποδείχθηκε πάντως ότι η συγκεκριμένη γυναίκα, μια γοητευτική προσωπικότητα ικανή τόσο για την οικειότητα όσο και για την απόσταση, υπήρξε «ένα σταθερό και φωτεινό σημείο στη ζωή μου» επί μία εικοσαετία τουλάχιστον. Συναντιόντουσαν αραιά σε ένα μικρό ιταλικό εστιατόριο κοντά στο σπίτι της, στο Δυτικό Λονδίνο, κουβένταζαν, έτρωγαν ζυμαρικά, έπιναν λευκό κρασί και πάντοτε πλήρωνε εκείνη.

Στο σημείο αυτό σίγουρα θα αναρωτιέστε για την ποιότητα της σχέσης που ανέπτυξαν οι δυο τους. Εραστές; Καθόλου. Εμπνευσμένη δασκάλα και αφοσιωμένος ακούλουθος; Περίπου. Δηλαδή, όχι ακριβώς.

Στο καινούργιο του βιβλίο με τίτλο «Ελίζαμπεθ Φιντς» ο βραβευμένος βρετανός συγγραφέας **Τζούλιαν Μπαρνς** διερευνά ό,τι υπάρχει σε μια ενδιάμεση και αξεδιάλυτη επικράτεια, μια επικράτεια αμφίσημων προβολών και ταυτίσεων, μια επικράτεια παρουσίας και απουσίας, η οποία είναι εξίσου πνευματική και συναισθηματική στο πλαίσιο των διαπροσωπικών επαφών. Επιχειρεί, με άλλα λόγια, να σκιαγραφήσει κάποια από τις μορφές που δύνανται να προσλάβει η αγάπη μέσα ακριβώς από ένα τρίπτυχο μυθιστόρημα ιδεών με βασικούς άξονες τη φιλοσοφία και την ιστορία. Καρδιά και νους, λοιπόν. Το κρυφό εκκρεμές της ψυχής, αυτό το ατέρμονο μυστήριο.

Ενα ιδιαίτερο ζευγάρι

Ας γνωρίσουμε όμως, λίγο καλύτερα, το ιδιότυπο ζευγάρι ετούτης της παράξενης υπόθεσης. Η Ελίζαμπεθ Φιντς, με τα μαλλιά «στην απόκρωση της γκριζωπής άμμου» και την αισθαντική φωνή της αμετανόητης καπνίστριας, είναι μια συνταξιολογημένη καθηγήτρια πανεπιστημίου η οποία διδάσκει πια ως «ανεξάρτητη ερευνήτρια» σε μια τάξη ενηλίκων που δείχνουν να πιστεύουν σε μια δεύτερη ευκαιρία. Ο Νιλ ανήκει σε αυτή την ομάδα και, ήδη από τη στιγμή που την αντικρίζει και ακούει τη φωνή της, αγγίζει το φάσμα του θαυμασμού. Κύριο μέλημα της Ελίζαμπεθ Φιντς είναι να βοηθήσει όσους την παρακολουθούν ώστε να καλλιεργήσουν την αυτονομία της σκέψης τους. Σοβαρή, αυστηρή και συνάμα προσήνη η ίδια, περιπαικτική και ειρωνική μα ποτέ

OUTLINE: KAREN HOBSON

Στο «Ελίζαμπεθ Φιντς», ο Τζούλιαν Μπαρνς επιχειρεί να δώσει μια απεικόνιση της αγάπης μέσα από ένα μυθιστόρημα ιδεών με βασικούς άξονες τη φιλοσοφία και την ιστορία

ου στον ανθρώπινο βίο, αλλά την ξεχώριζε κυρίως για την «έλλειψη αυτοσυγκριμής» που προέκυπτε από τη «στοικότητα» με την οποία αντιμετώπιζε τις αναπόδραστες δυσκολίες της ζωής. Εκτός από στοικική (και αναλόγως διαβασμένη, εμποτισμένη από την αρχαία γραμματεία, ιδίως ως προς το τι εξαρτάται και τι όχι από εμάς) η Ελίζαμπεθ Φιντς ήταν απαρένκλιτα προοδευτική (με αντίστοιχες πολιτικές και κοινωνικές απόψεις) και προφανώς «Ευρωπαία».

Ο θάνατος και οι εμμονές

Ωσπου μια μέρα, αποδεχόμενη ήρεμα «τον ηθικά ουδέτερο» καρκίνο στο κρεβάτι του πόνου, πεθαίνει. Μετά την κηδεία και την αποτέφρωσή της ο Νιλ ενημερώνεται από τον αδελφό της, τον Κρίστοφερ, για το απροσδόκητο περιεχόμενο της διαθήκης της, ότι εκείνη του είχε αφήσει «όλα τα χαρτιά και τη βιβλιοθήκη μου για να τα κάνει ό,τι επιθυμεί». Η Ελίζαμπεθ Φιντς ήταν φιλική. Ήταν όμως και κάπως ερμητική, κάπως απροσπέλαστη.

Μέχρι τότε ο Νιλ επιδιόταν σε εικασίες για τη ζωή της. Ωστόσο, από την ώρα που ξεκινά η έρευνά του στα κατάλοιπα και τα σημειωματάριά της, η αλήθεια περιέρχεται μετατρεπόμενη σε σχεδόν εμμονική αναζήτηση. Σε ποιον βαθμό τη γνώριζε; Σε ποιον βαθμό, εν πάση περιπτώσει, μπορούμε να γνωρίζουμε επί της ουσίας τον οποιονδήποτε ή, για να μην ξεχνιόμαστε, τον ίδιο μας τον εαυτό; Αυτά τα ερωτήματα (και άλλα πολλά, από την πολιτισμική κληρονομιά του χριστιανισμού ως την εύθραυστη φύση κάθε αφηγηματικού εγχειρήματος) καλούμαστε να τα συλλογιστούμε ευρύτερα, προσέξτε, μέσα από τον ιδανικό «αντιήρωα» του ανθρώπινου παρελθόντος κατά την Ελίζαμπεθ Φιντς, τον *Ιουλιανό τον Παραβάτη ή Αποστάτη*, τον «τελευταίο ειδωλόλατρη αυτοκράτορα της Ρώμης». Για εκείνη η θανάτος του ήταν «η στιγμή που η ιστορία πήγε στραβά». Ο Νιλ αποπειράται να γράψει μια εργασία «για την πρόσληψη του Ιουλιανού από τους μεταγενέστερους και τη μεταθανάτια φήμη του στη σύγχρονη εποχή». Και κατόπιν αντιμετωπίζει όχι μόνο τα αποτελέσματα αλλά και τα βαθύτερα κίνητρά του. Η Ελίζαμπεθ Φιντς υποστήριζε τη στενότητα συγγένειας «τεχνάσματος» και «αλήθειας». Σύλληψη που εδώ φαίνεται να αφορά ευθέως και τον ίδιο τον Τζούλιαν Μπαρνς. Το ύφος του είναι, όπως πάντα, εξαίρετο. Αλλά, εν προκειμένω, η αφηγηματική αλχημεία χωλαίνει. Κάτι λείπει. Είναι αυτό μέσα στο οποίο χάνεται ξεκρέμαστος (ή στερημένος) ο αναγνώστης.

JULIAN BARNES
ΕΛΙΖΑΜΠΕΘ ΦΙΝΤΣ

Μετάφραση
Κατερίνα Σχινά.
Εκδόσεις Μεταίχμιο,
2022, σελ. 280,
τιμή 16,60 ευρώ